

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

11 juni 2002

WETSVOORSTEL

**tot wijziging van artikel 12 van de wet van
11 januari 1993 tot voorkoming van het
gebruik van het financiële stelsel voor het
witwassen van geld**

(ingediend door de heren Claude Eerdekens,
Thierry Giet en Charles Janssens)

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

11 juin 2002

PROPOSITION DE LOI

**modifiant l'article 12 de la loi du 11 janvier
1993 relative à la prévention de l'utilisation
du système financier aux fins
du blanchiment de capitaux**

(déposée par MM. Claude Eerdekens,
Thierry Giet et Charles Janssens)

SAMENVATTING

Artikel 12, § 1, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld, verplicht de financiële instellingen de Cel voor Financiële Informatieverwerking in te lichten over elke verrichting waarvan wordt vermoed dat ze verband houdt met het witwassen van geld.

Het is de bedoeling van de indieners diezelfde instellingen te verplichten de Cel voor Financiële Informatieverwerking in te lichten als er sprake is van het aangaan van leningen of als soortgelijke verrichtingen worden gedaan zonder zakelijke zekerheid waarvan het totaalbedrag meer dan 25.000 EUR bedraagt, ongeacht het feit of er vermoedens zijn van het witwassen van geld. Bovendien streven de indieners ernaar de «back to back»-techniek beter te bestrijden die er in bestaat het in een bankparadijs in deposito gegeven kapitaal te repatriëren onder het mom van een door het eigen geld gegarandeerde lening.

RÉSUMÉ

L'article 12, § 1er, de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux oblige les organismes financiers à informer la cellule de traitement des informations financières de toute opération qu'ils soupçonnent d'être liée au blanchiment de capitaux.

Les auteurs entendent obliger les mêmes organismes à informer la cellule de traitement des informations financières en cas de conclusion d'emprunts, ou d'opérations similaires, non assortis d'une garantie réelle et dont le montant dépasse 25.000 EUR et ce, indépendamment de soupçons de blanchiment de capitaux. Ce faisant les auteurs visent à mieux lutter contre la technique du « back to back » qui permet de rapatrier des fonds déposés dans un paradis bancaire sous couvert d'un emprunt garanti par son propre argent.

AGALEV-ECOLO	:	Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales
CD&V	:	Christen-Democratisch en Vlaams
FN	:	Front National
MR	:	Mouvement Réformateur
PS	:	Parti socialiste
CDH	:	Centre démocrate Humaniste
SPA	:	Socialistische Partij Anders
VLAAMS BLOK	:	Vlaams Blok
VLD	:	Vlaamse Liberalen en Democraten
VU&ID	:	Volksunie&ID21

Afkortingen bij de nummering van de publicaties :		Abréviations dans la numérotation des publications :	
DOC 50 0000/000 :	Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer	DOC 50 0000/000 :	Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif
QRVA :	Schriftelijke Vragen en Antwoorden	QRVA :	Questions et Réponses écrites
CRIV :	Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)	CRIV :	Compte Rendu Intégral, avec à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)
CRIV :	Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)	CRIV :	Version Provisoire du Compte Rendu intégral (sur papier vert)
CRABV :	Beknopt Verslag (op blauw papier)	CRABV :	Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)
PLEN :	Plenum (witte kaft)	PLEN :	Séance plénière (couverture blanche)
COM :	Commissievergadering (beige kaft)	COM :	Réunion de commission (couverture beige)

Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers Bestellingen : Natieplein 2 1008 Brussel Tel. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.deKamer.be e-mail : publicaties@deKamer.be	Publications officielles éditées par la Chambre des représentants Commandes : Place de la Nation 2 1008 Bruxelles Tél. : 02/ 549 81 60 Fax : 02/549 82 74 www.laChambre.be e-mail : publications@laChambre.be
--	---

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 12, § 1, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld bepaalt dat de in artikel 2 van deze wet beoogde ondernemingen of personen de Cel voor Financiële Informatieverwerking ter kennis moeten brengen wanneer zij weten of vermoeden dat een uit te voeren verrichting verband houdt met het witwassen van geld, vooraleer de verrichting uit te voeren, in voorkomend geval met vermelding van de termijn waarbinnen ze moet worden uitgevoerd. Deze kennisgeving mag telefonisch geschieden, maar moet onmiddellijk worden bevestigd per telefax, of, bij gebrek daarvan, op enig andere schriftelijke wijze. Zodra de cel de kennisgeving ontvangt, bevestigt zij de ontvangst ervan.

Dit wetsvoorstel strekt ertoe artikel 12, § 1, aan te vullen met een lid dat de financiële tussenpersonen en de andere personen op wie de wet van 11 januari 1993 betrekking heeft, verplicht de Cel voor Financiële Informatieverwerking te informeren over het aangaan van toegestane leningen zonder zakelijke zekerheid, als zij meer dan 25.000 EUR bedragen. Die verplichting tot kennisgeving is ook wenselijk in geval van terugkoop van leningen of overdracht van schuldvorderingen die ertoe strekken deze verplichting te omzeilen.

De tekst wordt gemotiveerd door het feit dat de «*back to back*»-techniek een particulier of een rechtspersoon wellicht de mogelijkheid biedt in het geheim in een bankparadijs in deposito gegeven geld te repatriëren onder het mom van een door zijn eigen geld gegarandeerde lening.

Ter herinnering: de «*back to back*»-techniek bestaat erin dat een bank krediet verleent aan een cliënt, waarbij dat krediet wordt gewaarborgd door een depositocertificaat van die cliënt bij de bank.

Volgend voorbeeld verduidelijkt waarom die techniek zo in trek is bij kandidaat-witwassers.

De heer Dupont, bestuurder van een NV, bezit een niet-aangegeven privé-kapitaal van 5 miljoen euro dat, met een jaarlijkse opbrengst van 4 %, in deposito werd gegeven bij een bankinstelling in Liechtenstein. Dit kapitaal is van criminele oorsprong (de heer Dupont verkoopt illegaal wapens).

DÉVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 12, § 1er, de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins du blanchiment de capitaux prévoit que lorsque les organismes ou les personnes visées à l'article 2 de cette loi, savent ou soupçonnent qu'une opération à exécuter est liée au blanchiment de capitaux, ils en informent la cellule de traitement des informations financières, avant d'exécuter l'opération, en indiquant, le cas échéant, le délai dans laquelle celle-ci doit être exécutée. Cette information peut être faite téléphoniquement, mais doit être immédiatement confirmée par télécopie ou, à défaut, par tout autre moyen écrit. Dès réception, la cellule en accuse réception.

La présente proposition a pour objet de compléter cet article 12, § 1er, par un alinéa obligeant les intermédiaires financiers et les autres destinataires de la loi du 11 janvier 1993 à avertir la cellule de traitement des informations financières de la conclusion d'emprunts consentis non assortis d'une garantie réelle, lorsqu'ils dépassent 25.000 EUR. Cette obligation d'information est également étendue aux cas de rachats d'emprunts ou de cessions de créances, qui viseraient à contourner cette obligation.

Le texte est motivé par le fait que la technique du «*back to back*» permet potentiellement à un particulier ou à une personne morale, qui souhaite rapatrier dans son pays de l'argent déposé secrètement dans un paradis bancaire, d'y parvenir sous couvert d'un emprunt, garanti par son propre argent.

Pour rappel, la technique du «*back to back*» consiste en l'octroi par une banque d'un crédit à un client, crédit garanti par un certificat de dépôt de ce même client auprès de la banque.

Un exemple illustrera tout l'intérêt que peut représenter cette technique pour les candidats au blanchiment.

Monsieur Dupont, administrateur d'une SA, possède un capital privé non déclaré de 5 millions d'euros, déposé, avec un rapport de 4% l'an, auprès d'un établissement bancaire du Liechtenstein. L'origine de ce capital est délictueuse (Monsieur Dupont vend illégalement des armes).

Op een dag besluit hij het totaalbedrag van zijn in Liechtenstein belegde gelden weer in omloop te brengen in een nieuwe vennootschap.

De bank van Liechtenstein stelt hem het volgende procédé voor:

Op basis van een volkomen probate lenings-overeenkomst (die als bewijs zou kunnen dienen bij een belastingcontrole) leent de bank de nieuwe vennootschap 5 miljoen euro tegen een rente van 5 % per jaar.

De heer Dupont zal de lening van de vennootschap onverhoren en als waarborg ondertekenen in de vorm van een «hoofdelijke, solidaire en ondeelbare borgstelling».

Op hetzelfde moment ondertekenen de heer Dupont en de bank van Liechtenstein een ander (geheim gehouden) contract volgens hetwelk de waarborg van de lening in werkelijkheid het privé-kapitaal van de heer Dupont is dat bij dezelfde bank te Liechtenstein werd gedeponeerd.

Zijn geld van illegale oorsprong is op die manier witgewassen en kan opnieuw in omloop worden gebracht in de economie van het thuisland.

Bovendien kan zijn vennootschap de betaalde interesten aftrekken van de belastingen als kosten van verwerving, zodat zijn belastbare winst met schulden wordt bezwaard.

Er moet worden voorkomen dat sommige financiële tussenpersonen bereid zijn hun naam te lenen voor de bedrieglijke nabootsing van een kredietverlening waardoor een kandidaat-witwasser aanzienlijke financiële inkomsten kan rechtvaardigen.

Een meer geavanceerde witwastechiek bestaat erin in een eerste fase een lening aan te gaan bij een bank tegen een zekerheid en die lening daarna te laten «terugkopen» door een inschikkelijke instelling (die de zekerheid vrijgeeft).

Het doel van dit wetsvoorstel is derhalve de strijd tegen het witwassen van uit frauduleuze of/ en criminele praktijken afkomstige gelden aan te scherpen (zoals illegale wapenverkoop, smokkelhandel, georganiseerde criminaliteit, prostitutie, misbruik van voorkennis, computerfraude enzovoort).

Un jour, il décide de réinjecter le montant de ses capitaux placés au Liechtenstein dans une nouvelle société.

La banque du Liechtenstein lui propose le procédé suivant :

Sur base d'un contrat de prêt tout à fait apparent (et qui pourra servir de preuve lors d'un contrôle fiscal), la banque va prêter à la nouvelle société un montant de 5 millions d'euros à un taux de 5% l'an.

De manière apparente, et à titre de garantie, Monsieur Dupont signera à titre de «caution personnelle solidaire et indivisible» l'emprunt de la société.

Au même moment, un autre contrat (laissé secret) est signé entre M. Dupont et la banque du Liechtenstein, aux termes duquel la garantie du prêt est en réalité constituée du montant du capital privé appartenant à Monsieur Dupont et déposé à la même banque du Liechtenstein.

Son argent d'origine illicite est de la sorte blanchi et peut être réinjecté dans l'économie domestique.

Ajoutons que, sur le plan fiscal, sa société pourra déduire les intérêts payés à titre de frais professionnels, obérant de la sorte son bénéfice imposable.

Il s'agit d'éviter que certains intermédiaires financiers acceptent de prêter leur enseigne afin de simuler frauduleusement l'octroi d'un crédit permettant à un candidat au blanchiment de justifier d'importantes rentrées financières.

Une technique de blanchiment un peu plus élaborée consiste à, dans un premier temps, contracter un emprunt auprès d'une banque, moyennant garantie et puis à faire «racheter» cet emprunt par un établissement complaisant (qui libérera la garantie).

L'objectif visé par cette proposition de loi est donc de renforcer le combat contre le blanchiment de fonds issus d'activités illégales ou/et criminelles (telles que les ventes illégales d'armes, la contrebande, la criminalité organisée, la prostitution, les délits d'initiés, la fraude informatique, etc.).

Claude EERDEKENS (PS)
Thierry GIET (PS)
Charles JANSSENS (PS)

WETSVOORSTEL

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Art. 2

In artikel 12, § 1, van de wet van 11 januari 1993 tot voorkoming van het gebruik van het financiële stelsel voor het witwassen van geld wordt tussen het eerste en het tweede lid het volgende lid ingevoegd:

«Bovendien moeten de in artikel 2 beoogde ondernemingen of personen de Cel voor Financiële Informatieverwerking informeren over hun voornemen in te stemmen met een lening, de terugkoop van een lening of een overdracht van schuldvordering, zonder zekelijke zekerheid, als het om meer dan 25.000 EUR gaat, vooraleer de verrichting wordt uitgevoerd en eventueel met vermelding van de termijn waarbinnen ze moet worden uitgevoerd.».

31 mei 2002

PROPOSITION DE LOI

Article 1er

La présente loi règle une matière visée à l'article 78 la Constitution.

Art. 2

A l'article 12, § 1er, de la loi du 11 janvier 1993 relative à la prévention de l'utilisation du système financier aux fins de blanchiment de capitaux, l'alinéa suivant est inséré entre les alinéas 1er et 2 :

«Les organismes ou les personnes visés à l'article 2 doivent en outre avertir la cellule de traitement des informations financières de leur intention de consentir à une opération d'emprunt, de rachat d'emprunt ou de cession de créance, sans garantie réelle, dont le montant est supérieur à 25.000 EUR, avant d'exécuter l'opération, en indiquant, le cas échéant, le délai dans lequel celle-ci doit être exécutée.».

31 mai 2002

Claude EERDEKENS (PS)
Thierry GIET (PS)
Charles JANSSENS (PS)
Dirk VAN DER MAELEN (SP.A)
Peter VANVELTHOVEN (SP.A)